

Frágreiðingin frá Ráðgevandi nevndini:

Vøksturin setur stór krøv til búskaparpolitikkinn

Árliga frágreiðingin frá Ráðgevandi nevndini viðvíkjandi Føroyum er komin. Hon ber boð um, at føroyski búskapurin er í stórum vøxtstri, men sigur samstundis at neyðugt ert at vísa varsemi. M. a. ávarar nevndin landstýrið móti at seta íverk nýggjar stuðulsskipanir. Niðanfyri prentað vit samandráttin og tilráðingarnar frá nevndini

Samandráttur og tilráðingar

Det færøske samfund er i kraftig fremgang i disse år, og væksten i økonomien er høj. Ledigheden er faldet kraftigt, og der er tegn på flaskehalse i flere sektorer. Fiskepriserne er høje, men samtidig presses de fiskeresourcer, som er grundlaget for hovedparten af den økonomiske aktivitet på Færøerne. Fiskeriet er i realiteten frit, og fiskerflåden er for stor i forhold til at sikre et såvel biologisk som økonomisk bæredygtigt fiskeri på længere sigt. Udlandsgælden er næsten afviklet, men der er fortsat en betydelig offentlig gæld. Overskuddet på de offentlige finanser er stigende, men fortsat ikke så stort, som de betydelige konjunktursving og den fortsat meget betydelige offentlige gæld tilsiger. Skattelettelse er politisk blevet prioriteret højere, end behovet for en samfundsøkonomisk konsolidering kræver. Samtidig er der tegn på en mere interventionistisk erhvervspolitik, baseret på selektive skatte- og afgiftsfratagelser og fornyet offentlig støtte til fiskeriet.

– Framgongdin í føroyska samfelagnum er stór í lýtuni og vøksturin í búskapinum er eisini stórur, sigur Ráðgevandi nevndin viðvíkjandi Føroyum í frágreiðing sínari, sum var almannakunngjörd fyrrapartin týsdagin. – Men tað er framvegis neyðugt at verða varin og at føra ein stramman búskaparpolitikk, tí tað skal so lítið til, áðrenn føroyski samfeligsbúskapurin fer av kós

(savnsmýnd)

Konjunkturgongdin

Det går fortsat godt med færøsk økonomi, ikke mindst fordi indkomsterne fra fiskeriet fortsætter med at stige ganske hurtigt. Indkomstfremgangen er baseret dels på et højt fangstniveau, dels høje verdensmarkedspriser for fisk. Samtidig er renteniveauet lavt.

En årrække siden begyndelsen af 1990'erne med løntilbageholdenhed og strukturtilpasninger har sammen med det stærke engelske pund bidraget til, at en del af de færøske fiskeforarbejdningsvirksomheder nu igen er konkurrencedygtige sammenlignet med tilsvarende producenter i England, Norge og Island. Samtidig nyder fiskeindustrien godt af en større og mere stabil tilførsel af råvarer, og dermed en øget kapacitetsudnyttelse.

Fremgangen i fiskeriet og fiskeindustrien smitter af på den øvrige økonomi blandt andet afledt af den øgede købekraft, som fiskeriet fører med sig. Beskæftigelsen stiger. Det viser sig ved, at antallet af ansættelsesforhold stiger. Det samme gælder de samlede udbetalte lønninger, der er forøget med 11 pct. i de første syv måneder af 1998 sammenlignet med samme periode ét år tidligere. Ledighed-

en falder og er nu nede på et niveau svarende til 7 pct. af arbejdsstyrken.

Den økonomiske fremgang ses også på de offentlige finanser, som er forbedret

væsentligt siden begyndelsen af 1990-erne. Holder de seneste skøn, vil landskassens overskud nå op på næsten 300 mio. kr. i 1998, ligesom kommunerne kan præstere

øgede overskud.

Endelig er der fortsat et betydeligt overskud på Færøernes betalingsbalance over for udlandet. Overskuddet for 1997 ser ud til at blive lavere end i 1996, hvilket blandt andet skyldes et reduceret overskud på handelsbalancen som følge af en høj importvækst. Men man kan spore en tendens til stigning i overskuddet på handelen med udlandet i 1. halvår 1998.

Den meget høje vækst i færøsk økonomi giver anledning til bekymring, fortrinsvis af to årsager: For det første peger vurderinger på, at det nuværende fangsttryk er uforeneligt med en bæredygtigt fiskebestand i farvandet omkring Færøerne på længere sigt. Overfiskeri lægger direkte kimen til et kommende dyk i fangsterne. For det andet er der allerede tegn på flaskehalse og tiltagende pres på lønniveauet i flere sektorer i økonomien.

Fortsætter den nuværende kraftige vækst ind i 1999, vil det føre til mere udprægede flaskehalse i fle-

Ráðgevandi nevndin heldur tað verða skeiðt av landsstýrinum at gera nýggjar stuðulsskipanir til fiskivinnuna. Vit mæla eigar at klára seg sjálvsáttan endur.

